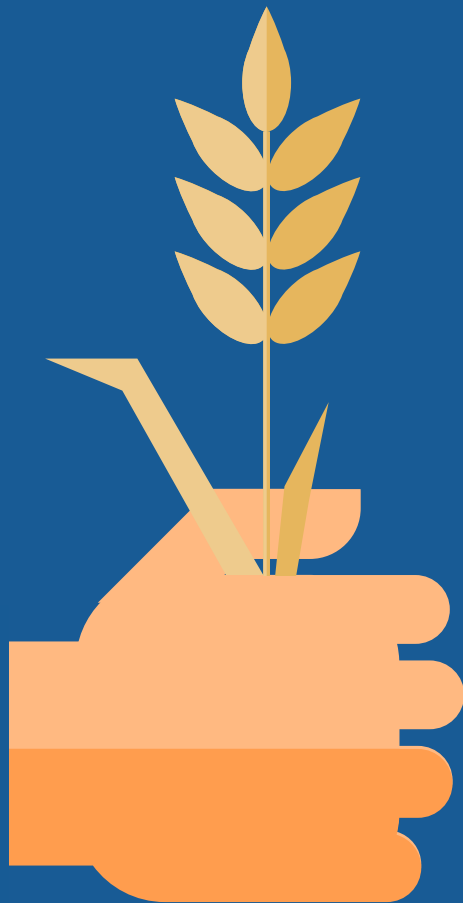

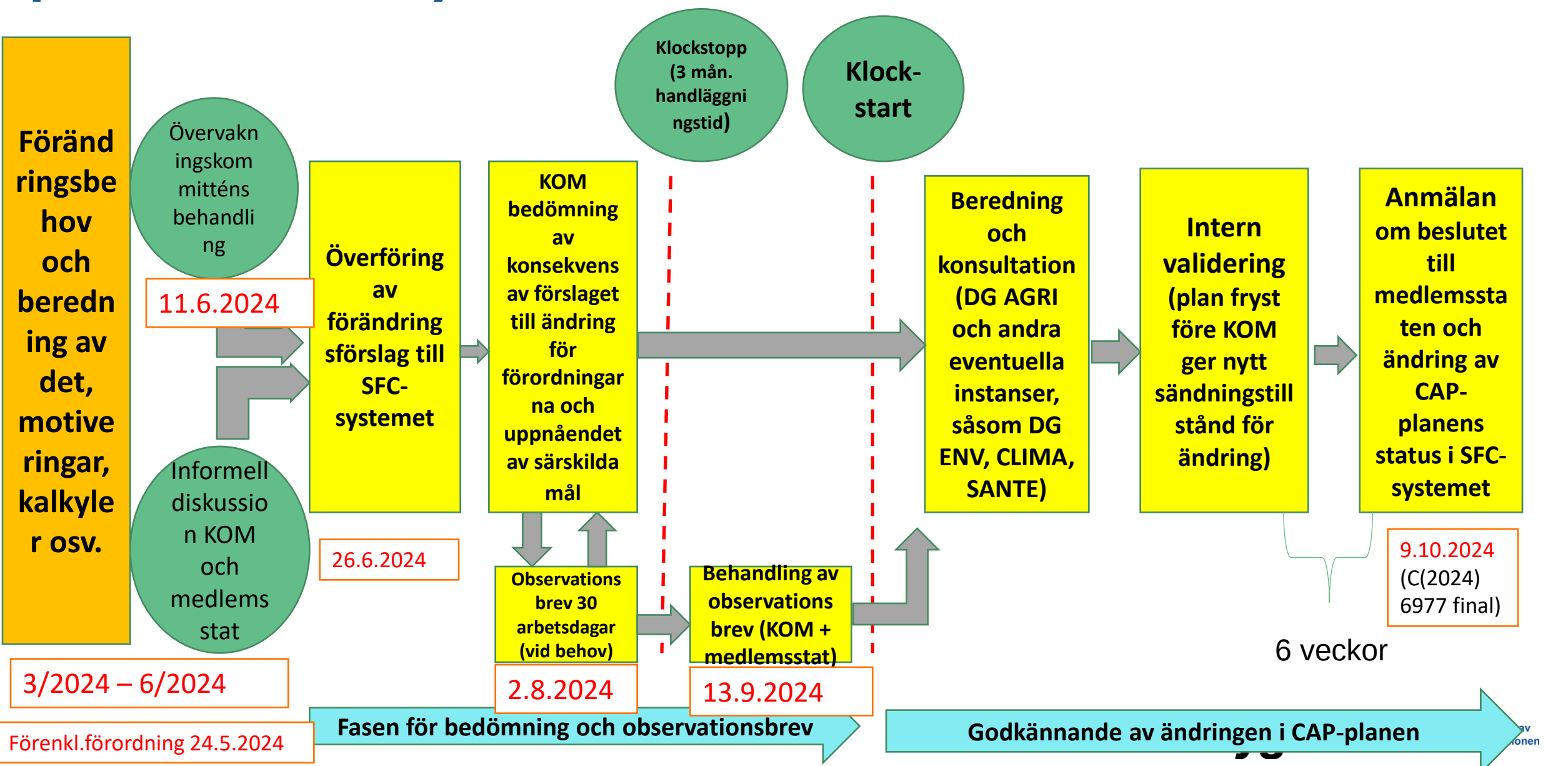
Utbildning i stödansökan 10.3.2025

Jord- och skogsbruksministeriet
/matavdelningen/ jordbruksenheten

Innehåll

1. Processen för ändring av CAP-planen
2. Ärenden om direktstöd och villkorlighet som godkänts i ändringen av CAP-planen 2024
3. Nytt tillämpningsområde för skyddszoner och dess konsekvenser
4. I anslutning till ändringarna i CAP-planen för 2025
5. Närmare information om social villkorlighet

Processen för ändring av CAP-planen (förordningen om strategiska planer artikel 119) + faktiska datum

Ärenden som godkänts i ändringen 2024. Träder i kraft huvudsakligen den 1 januari 2025

Behov av förändringar som var kända före EU:s förenklingsförordning:

- Bekämpning av främmande arter inom åtgärden för mångfaldsväxter
- Tilläggsfinansiering till en del av de produktionskopplade stöden
- Lättnader och preciseringar i IACS kontroll- och sanktionssystem
- Inledande av verkställandet av social villkorlighet under 2025

Förändringsbehov som uppstått efter EU:s förenklingsförordning/situation som kan utnyttjas:

- Förkortning av perioden för bevarande av minimiväxttäcket (GAEC 6)
- Växttäckte vintertid och krav på bevarande av permanent gräsmark inom stödet för miljösystem fram till 1.5
- I och med att trädningsskyldigheten slopas kommer icke-produktiva landskapselement i stödet för miljösystemet
- Växtföljd och ibruktagande av diversifiering av grödor
- Ändringar i sanktionssystemet för grundvillkor i och med förenklingsförordningen
- Lindring av utbildningskravet för inkomststöd till unga jordbrukare

Bekämpning av främmande arter inom åtgärden för mångfaldsväxter

Behov av att ändra CAP-planen

- På skiftet för åtgärden **mångfaldsväxter** i miljösystemet finns ett behov av att svara på behovet av att bekämpa främmande arter, som hönshirs

Nationell författning (SRf 28/2025) 15 §

- Växtskyddsmedel får inte användas under hela kalenderåret, med undantag av användningen av bekämpningsmedel vid **punktbekämpning i form av besprutning vid svåra ogräsfall**. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som sprids lätt och som är svåra att bekämpa, förekomst av flyghavre samt förekomst av sådana invasiva främmande växtarter som avses i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1141 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014, i bilaga B till statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter (704/2019) eller i bilaga B till landskapsförordningen om invasiva främmande arter (Ålands författningssamling 2020:114).

Tilläggsfinansiering till en del av de produktionskopplade stöden

Behov av att ändra CAP-planen

- Behov av att öka finansieringsandelarna för åtgärder inom det **produktionsbundna stödet**:
 - Bidrag för dikor och mjölkcor AB-Fastlandet 42,9 mn euro (ökning 1 mn euro)
 - Bidrag för stärkelsepotatis 4,2 mn euro (ökning 0,5 mn euro)

Bidrag för tjuvar stödområde C 17,9 mn Euro (minskning 1,5 mn euro, nationellt nordligt bidrag för tjuvar höjdes med motsvarande belopp)

Nationell författning (SRf 1058/2024) 7 och 27 §

- Bidrag för dikor och mjölkcor kan inom stödområde AB på finländska fastlandet beviljas till ett belopp av **högst 42,9 miljoner euro**. Bidrag för dikor och mjölkcor kan på fasta Åland beviljas till ett belopp av högst 2,0 miljoner euro. Om bidragsbeloppet per djur multiplicerat med det totala antalet djur som berättigar till bidrag leder till att det angivna maximibeloppet per stödområde överskrids eller underskrids, minskas bidragsbeloppet per djur i förhållande till hur mycket maximibeloppet överskrids, eller ökas bidragsbeloppet i förhållande till hur mycket maximibeloppet underskrids.
- Bidrag för stärkelsepotatis beviljas inom stödområdena AB och C till ett belopp av högst 750 euro per hektar. Inom stödområdena AB och C kan bidrag för stärkelsepotatis beviljas till ett belopp av **högst 4,2 miljoner euro**. Om beloppet av de bidrag som beräknas på basis av godtagbara ansökningar överskrider eller underskrider det maximibelopp som anges ovan, minskas bidragsbeloppet i förhållande till hur mycket maximibeloppet överskrids, eller ökas bidragsbeloppet i förhållande till hur mycket maximibeloppet underskrids.

Inledande av verkställandet av social villkorlighet under 2025

Behov av att ändra CAP-planen

- **EU-förordningens krav på verkställande av social villkorlighet** senast från och med 1.1.2025

Nationell författning (lag 1332/2022, ändr. 914/2024) 7 § och lagen 1334/2022 4, 8, 10 § osv. och SRf 1061/2024

- Den som ansöker om stöd som avses i 4 § ska iaktta villkorlighetskraven i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer och bilaga III till den förordningen och **kraven i fråga om social villkorlighet** i artikel 14 i förordningen om strategiska planer och bilaga IV till den förordningen.
- Statsrådets förordning om de föreskrivna verksamhetskrav som ingår i villkorligheten för Europeiska unionens stöd till jordbrukare samt om tillsynen över att verksamhetskraven och kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt **kraven på social villkorlighet** iakttas

Förkortning av den känsliga perioden för bevarande av minimiväxttäcket

Behov av att ändra CAP-planen

- Att den känsliga perioden för bevarande av minimiväxttäcket (**GAEC 6**) upphör på våren följande år är inte ändamålsenlig i finländska förhållanden
- I och med EU:s förenklingsförordning gällde den första förkortade perioden redan 2024

Nationell författning (SRf 867/2024) 9 §

- Minst 33 procent av den sammanräknade areal av åker och permanenta grödor som stödsökanden har i sin besittning den sista inlämningsdagen för stödansökan ska ha ett växttäcket från och med den 31 oktober **till och med den 31 december (struket till och med den 15 mars)**. Som växttäcket godkänns:
- ...

Växttäck vintertid och krav på bevarande av permanent gräsmark inom stödet för miljösystem fram till 1.5

Behov av att ändra CAP-planen

- I åtgärden för **växttäck vintertid** inom stödet för miljösystem upplevdes kravet på bevarande av permanent gräsmark även för sådana skiften för vilka stöd för miljösystem inte har sökts (jordbrukare har ansökt om stöd för permanent växttäck vintertid för en del av gårdens areal) fortfarande som utmanande (även i det skede då CAP-planen ursprungligen godkändes, men då kunde ärendet inte godkännas av kommissionen)

Nationell författning (SRf 28/2025) 12 §

- Den areal som avses i 1 mom. får inte plöjas eller bearbetas i övrigt, och den stubb eller det växttäck som finns på arealen ska bevaras. Den areal av permanent gräsmark **för vilken det ansöks** om stöd inom ramen för miljösystemet som gäller växttäck vintertid ska bevaras oplöjd till och med den 1 maj. (**Borttagen text: Stödsökanden får inte minska arealen av permanent gräsmark på sin gårdsbruksenhet under den tid som sökanden förbinder sig till miljösystemet som gäller växttäck vintertid.**)

Växtföljd och ibruktagande av diversifiering av grödor

Målet med ändringen i CAP-planen

- Det är inte ändamålsenligt att uppfylla villkoren i kravet på växtföljd (**GAEC 7**) i alla jordbruksmetoder
 - > parallellt med möjligheten att genomföra den diversifiering av grödor som EU:s förenklingsförordning möjliggör
 - > Jordbrukaren kan genomföra det mest ändamålsenliga

Nationell författning (SRf 867/2024) 10 a och 16 §

- Vid **diversifiering av grödor** ska bestämmelserna i tredje stycket punkterna a och b i fotnot 4 i bilaga III till förordningen om strategiska planer iakttas. Stödsökanden ska tillämpa diversifiering av grödor på den åkerareal som är i stödsökandens besittning under stödåret och som har anmälts i stödansökan. Som olika grödor vid diversifiering av grödor betraktas:
 - ...
 - Bestämmelserna i denna paragraf **gäller inte** de gårdsbruksenheter som avses i andra stycket punkterna a–c i fotnot 4 i bilaga III till förordningen om strategiska planer.
 - En stödsökande som **tillämpar** diversifiering av grödor under **stödåret** behöver inte iakttä den växtföljd som avses i 10 §.
 - Den fleråriga växtföljd som avses i 10 § 2 mom. ska ske **första gången 2026**.

I och med att trädningsskyldigheten slopas kommer icke-produktiva landskapselement i miljösystemet

Behov av att ändra CAP-planen

- EU:s förenklingsförordning slopade trädningsskyldigheten, men förutsatte frivilliga åtgärder för att ersätta trädningsskyldigheten och införa nya icke-produktiva landskapselement i stödet via miljösystemet.

Nationell författning (SRf 28/2025) 15 §

- Växtbeståndet av mångfaldsväxter får också anläggas så att arterna som ingår i blandningen av mångfaldsväxter sås över **jordbruksskiftet** i form av separata öar eller ränder.

Ändringar i sanktionssystemet för grundvillkor i och med förenklingsförordningen

Text i CAP-planen före ändringen

I enlighet med den horisontella förordningen är urvalet för kontrollen av grundvillkoren minst 1 % av dem som ansöker om jordbrukarstöd.

Text i CAP-planen efter ändringen

I enlighet med den horisontella förordningen är urvalet för kontrollen av grundvillkoren minst 1 % av dem som ansöker om jordbrukarstöd **och som omfattas av kontrollskyldigheten.**

Lindring av utbildningskravet för inkomststöd till unga jordbrukare

Målet med ändringen i CAP-planen

- Kommissionens riktlinje att varje person som är berättigad till inkomststöd för unga jordbrukare ska uppfylla kravet på yrkeskunnighet:
 - bl.a. i makars fall var den tidigare kravnivån för restriktiv och i vissa fall utmanande för det finländska verksamhetssättet att tillsammans ansvara för jordbruket
 - Behov av att granska utbildningskravet på nytt

Nationell författning (SRf 28/2025) 10 §

- Som tillräcklig yrkeskunnighet betraktas **minst examen på andra stadiet** eller utbildning som omfattar minst 20 studieveckor, 30 studiepoäng eller motsvarande antal kompetenspoäng, varav minst 10 studieveckor, 15 studiepoäng eller motsvarande antal kompetenspoäng utgörs av studier i ekonomi. Om den som ansöker om inkomststöd för unga jordbrukare är en sammanslutning eller en grupp av fysiska personer, anses kravet på yrkeskunnighet vara uppfyllt, om **alla** medlemmar i sammanslutningen som uppfyller villkoren för inkomststöd för unga jordbrukare eller alla medlemmar i gruppen av fysiska personer som uppfyller villkoren för inkomststöd för unga jordbrukare har examen som avses i 1 mom. eller har genomfört studier i minst den omfattning som avses i 1 mom. En medlem i en sammanslutning eller grupp av fysiska personer uppfyller **också** kravet på yrkeskunnighet om han eller hon har **minst tre års arbetserfarenhet av naturbruk**.

Nytt tillämpningsområde för skyddszoner och dess konsekvenser

- Tillämpningsområdet identifierar de åkerskiften som effektivast främjar målen för vattenskyddet – i Viputjänsten
 - Ett utkast publicerades innan det fördes till Viputjänsten så att materialet så snabbt som möjligt var tillgängligt för jordbrukarna
- I den skiftesspecifika åtgärden som gäller skyddszoner förlängs tiden för inrättande av skyddszonen till 2026
 - Denna skiftesspecifika åtgärd kan således väljas även senare (inte endast under det första eller andra förbindelseåret)
- Läggs till en ny orsak på basis av vilken ersättningsberättigande areal får avlägsnas från förbindelsen om ekologisk produktion:
 - Jordbrukaren väljer en skiftesspecifik åtgärd som gäller skyddszoner för arealen.
 - Nytt tillämpningsområde i bruk – inrättandet av en skyddszon kan hänföra sig t.ex. till detta område (begränsar dock inte avskrivningen så att den endast gäller det nya området)

I anslutning till ändringarna i CAP-planen för 2025

- Förslagen till ändringar av övervakningskommitténs medlemmar har erhållits och gåtts igenom i övervakningskommittén 6.2.2025
 - Förslag till höjning av kopplade stöd. Till dem hör det faktum att det totala antalet kopplade (101,7 mn euro/år) har slagits fast. Om något arvodes höjs, krävs en sänkning av något annat.
 - Man vill också höja bidragsnivån för slaktkillingar och getter av honkön från JSM:s sida. Likaså på nivåerna för inkomststöd för unga jordbrukare och omfördelningsinkomststöd för att följa upp strukturutvecklingen
 - En del av önskemålen om ändring har redan uppfyllts, t.ex. att trädningsskyldigheten slopas
- Effekten av den nya förenklingsrundan?
- Ändringar i definitionerna
- Omnämningarna om trädningsskyldigheten ska strykas
- Miljöavtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap samt ekologisk produktion
 - Effekterna av förändringar i kostnadsnivån kan utredas
 - JSM utreder möjligheterna till resultatbaserade stödformer och eventuella pilotprojekt

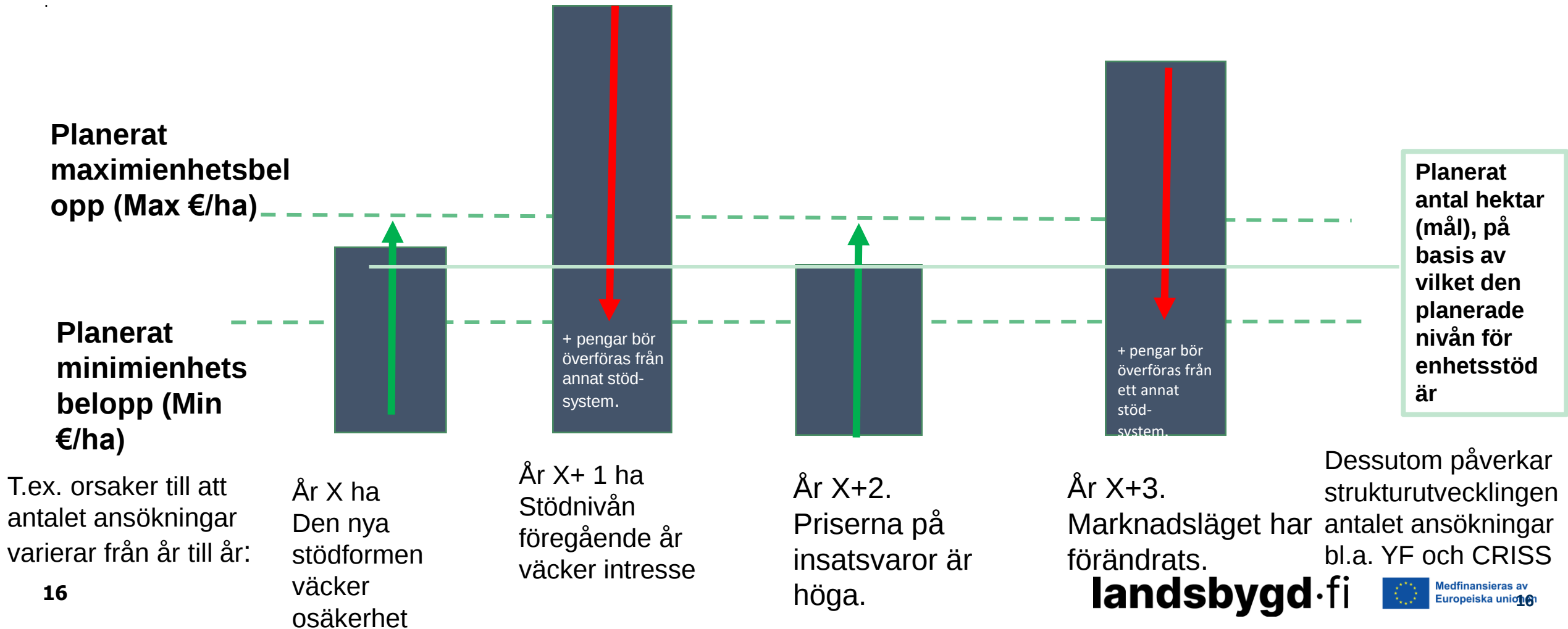

Variationsintervallen för enheternas stödnivåer som slagits fast i CP lämpar sig dåligt för årliga direktstöd

Planerat
maximienhetsbel
opp (Max €/ha)

Planerat
minimienhets
belopp (Min
€/ha)

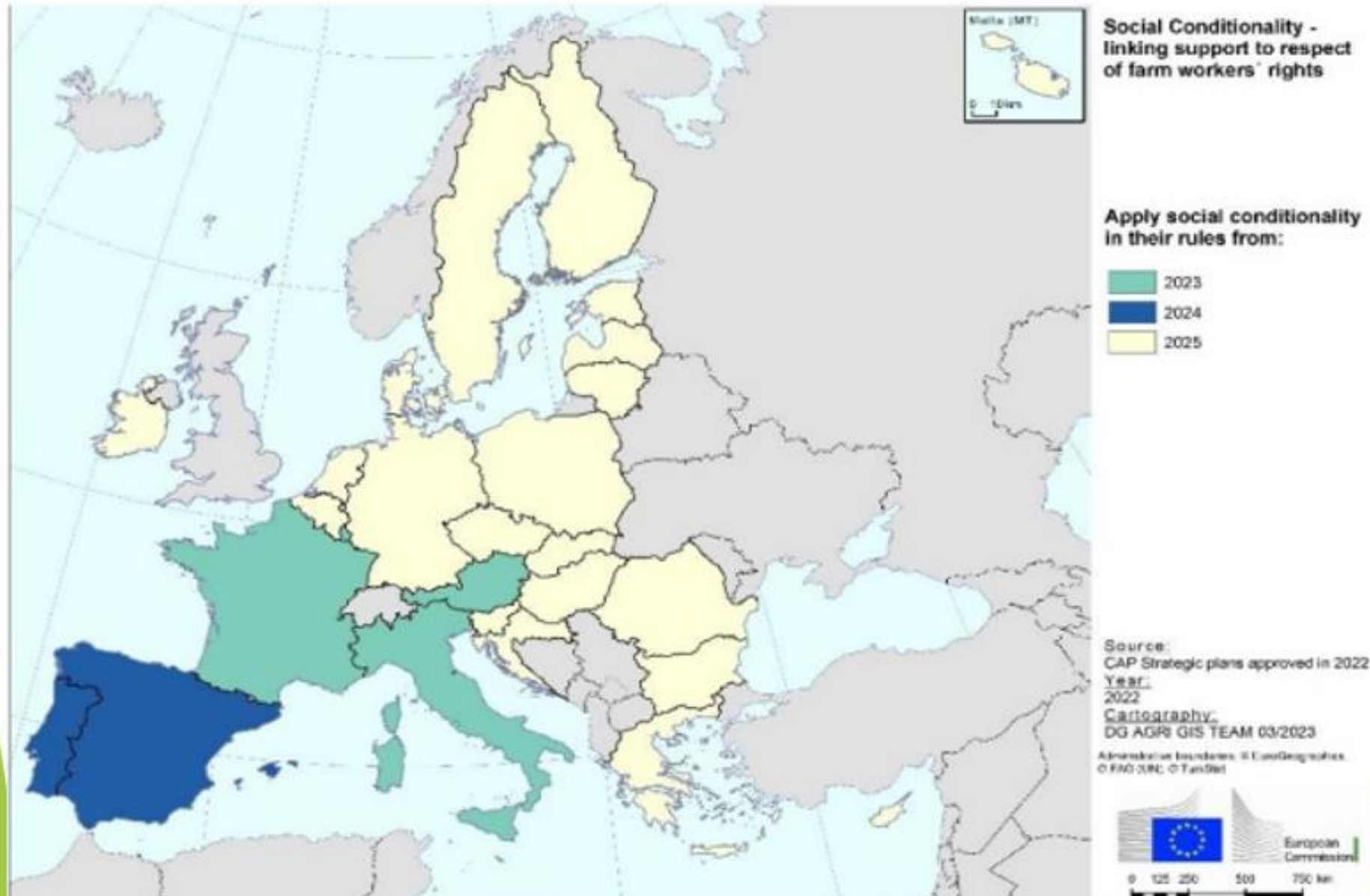
Planerat
antal hektar
(mål), på
basis av
vilket den
planerade
nivån för
enhetsstöd
är

Bakgrunden till den sociala villkorligheten finns i EU-lagstiftningen

- Bestämmelser om social villkorlighet finns i [förordningen om CAP-planer](#) (EU) 2021/2115: skäl 45–49, artikel 14 och bilaga IV
 - Skäl 50 och artikel 15 i fråga om rådgivning
 - Den förpliktande EU-lagstiftning om arbetsvillkor och arbetarskydd som räknas upp i bilaga IV
- Tillsyn och sanktioner specificeras i den [horisontella förordningen](#) (EU) 2021/2116: skäl 69–70 och artiklarna 87–89
 - I fråga om sanktioner för villkorligheten dessutom artikel 85.2, 85.5 och 85.6

Genomförande av sociala villkorligheten i EU-länderna

2023: AT, FR, IT, LU

2024: ES, PT

2025: övriga länder

Målet är **socialt** hållbart jordbruk

- Anledningen är i synnerhet de problem i behandlingen av jordbruksarbetare på olika håll i Europa som kom fram under coronapandemin
- I CAP införs för första gången en ny mekanism som tar hänsyn till jordbrukets sociala dimension → **social villkorlighet**
- **Målet är att**
 - Utveckla arbetsförhållandena för EU:s jordbruksarbetare
 - Främja utvecklingen av socialt hållbart jordbruk genom att öka jordbrukarnas medvetenhet om arbetstagarnas rättigheter och tillhörande reglering
 - Samordna den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) med samhällets förväntningar
 - Rikta sanktionerna till de stödsökande som försummar vissa arbetsavtal och lagstiftningen om arbetarskydd
- Ingen ny lagstiftning om anställningsavtal eller säkerhet på arbetsplatsen att följa, ingen ny tillsynsmyndighet!
 - Endast eventuell inverkan på jordbruksstöden om försummelser upptäcks
- Den sociala villkorligheten ska tas i användning senast den 1 januari 2025.

Arbetarskyddsmyndigheten övervakar arbetsavtals- och arbetarskyddsfrågor på samma sätt som hittills

- **Två myndigheter med separata ansvar: arbetarskyddsmyndigheten och lantbruksförvaltningen**
- Jordbruksförvaltningen ansvarar för stödfrågor (liksom hittills)
 - Arbetarskyddsärenden hör inte till vårt förvaltningsområde - > vi kan inte ta ställning till dem
- Arbetarskyddsmyndigheten (RFV) utför tillsynen över arbetarskyddet på samma sätt som hittills
 - Regionförvaltningsverket har också hittills gjort arbetarskyddsinspektioner på gårdar → **ingen ny tillsynsmyndighet**
 - Den sociala villkorligheten övervakas i samband med arbetarskyddsmyndigheternas normala tillsyn -> **inga nya kontroller**
- Tillsynen utförs enligt arbetarskyddsmyndighetens egen praxis
 - Lagstiftningen om social villkorlighet ställer inga krav på till exempel antalet inspektioner
 - Arbetarskyddsmyndigheten har utfört några hundra inspektioner av jordbrukssektorn per år

Villkorlighet vs. social villkorlighet

- Liksom villkorligheten är social villkorlighet en förutsättning för erhållande av EU:s areal- och djurbaserade stöd och gäller alla jordbrukare
 - **Alla jordbrukare är dock inte arbetsgivare**
- Principerna för bedömning av sanktioner och procentsatserna för minskning kommer från reglerna för villkorlighet
 - Vid bedömningen av en försummelse ska man enligt EU-lagstiftningen beakta försummelsens allvarlighetsgrad, omfattning, varaktighet, upprepning och avsiktlighet

Den sociala villkorligheten är dock ett eget system:

- I Finland utförs övervakningen av den sociala villkorligheten inte av jordbruksförvaltningen, utan arbetarskyddsmyndigheten (RFV) övervakar den sociala villkorligheten i samband med sina normala arbetarskyddsinspektioner
 - Urvalet för övervakning av villkorligheten bestäms på ett annat sätt än vid övervakningen av den sociala villkorligheten
- Stödpåföljderna för social villkorlighet grundar sig på regionförvaltningsverkets bedömning av försummelsen

Krav på social villkorlighet

Vissa delar av följande direktiv:

1. **Direktiv (EU) 2019/1152 om arbetsvillkor:** artiklarna 3–6, 8, 10, 13
 - bland annat ett skriftligt arbetsavtal om parterna, anställningsvillkoren och arbetsförhållanden
 2. **Direktiv 89/391/EEG om arbetstagarnas säkerhet och hälsa:** artiklarna 5–12
 - bland annat förebyggande av yrkesrelaterade risker, information och utbildning, tillämpning av ny teknik
 3. **Direktiv 2009/104/EG om säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning:** artiklarna 3–9
 - bland annat arbetsutrustningens lämplighet för det aktuella arbetet
- Obs! Även om endast en del av ovan nämnda direktiv ingår i kraven på *social villkorlighet*, förpliktar direktiven i sin helhet alla arbetsgivare (även inom jordbrukssektorn) inom hela EU för närvarande!
 - Krav, dvs. förpliktande lagstiftning på social villkorlighet finns listade på JSM:s webbplats: <https://mmm.fi/sv/jordbruksstod/social-villkorlighet>
 - På Livsmedelsverkets webbplats finns ofta frågade frågor och svar: [Villkorlighet - Livsmedelsverket](#)

Den sociala villkorligheten gäller alla jordbrukare som är arbetsgivare

- En del av villkorlighetens helhet → **gäller alla jordbrukare** som får EU:s areal- eller djurbaserade stöd och som fungerar som arbetsgivare
 - Samma EU:s jordbrukarstöd som hittills har funnits i villkorligheten
 - Ingen minimistorlek för gården
 - Förordning: tillämpas på sökandens jordbruksverksamhet eller på arealer som förvaltas av jordbrukaren och som är belägna i en och samma medlemsstat
- Anställningsförhållandet fastställs med hjälp av kännetecknen för anställningsförhållandet. De kan också uppfyllas för familjemedlemmar, mer information finns på webbplatsen www.tyosuojelu.fi/sv/forsta-sidan
- Principerna för en [gemensam arbetsplats](#) förpliktar till att beakta informationen om arbetarskyddsfrågor även för gårdens utomstående arbetstagare (hyrd arbetskraft, avbytare osv.)

Arbetarskyddsinspektion och social villkorlighet

- Arbetarskyddsmyndigheten ger anvisningar, uppmaningar, användningsförbud och förpliktande beslut
- Artikel 88.1 i den horisontella förordningen (EU) 2021/2116: det utbetalande organet ska underrättas om försummelser där det har fattats **verkställbara beslut** i ärendet
 - Anvisningar och uppmaningar som ges för första gången är inte verkställbara beslut → inga sanktioner för jordbrukarstöden
 - **Användningsförbud och förpliktande beslut är verkställbara beslut** → stödavdrag
- De sanktioner som följer av underlåtelse att följa arbetsavtals- och arbetarskyddslagstiftningen är inget hinder för samtidiga avdrag av jordbrukarstöd på grund av försummelse att uppfylla kraven på social villkorlighet
 - Eventuella stödavdrag är en följd av att sökanden inte uppfyller alla förutsättningar för beviljande av stöd

NTM-centralen fastställer sanktionerna för försummelser av kraven på social villkorlighet

- Arbetarskyddsmyndigheten (RFV) rapporterar de uppdagade verkställbara besluten till NTM-centralerna
- NTM-centralerna fastställer eventuella sanktioner för EU:s jordbrukarstöd utifrån de uppgifter som arbetarskyddsmyndigheten lämnat
 - Försummelsens allvarlighetsgrad, omfattning, varaktighet, upprepning och avsiktlighet bedöms
 - Vid bedömningen av sanktionerna används arbetarskyddsmyndighetens bedömning av försummelsen
- Påföljdsprocenterna är desamma som för övrig villkorlighet
- De första anvisningarna och uppmaningarna medför inga sanktioner, så jordbrukaren har i regel rätt att korrigera situationen utan sanktioner

Utnyttja vid behov rådgivningen

Rådgivning i arbetsavtals- och arbetssäkerhetsfrågor finns redan att få från olika instanser

- Arbetarskyddsförvaltningen
 - <https://tyosuojelu.fi/sv/forsta-sidan>
- Material om arbetarskydd inom jordbruket
 - <https://ttk.fi/tyoturvallisuus/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat/maatalouden-tyoturvallisuus/>
- Landsbygdens Arbetsgivarförbund (rådgivning för medlemmar)
 - <https://tyonantajat.fi/sv/>
- Bland rådgivarna i Neuvo finns också rådgivare som kan ge råd om social villkorlighet
 - <https://www.ruokavirasto.fi/sv/stod/jordbruk/radgivningersattning/social-villkorlighet/>
- Lantbruksförvaltningsmyndigheterna kan ge råd så att de hänvisar till dessa instanser och informationskällor. Arbetsavtals- och arbetarskyddsfrågor hör inte till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Tack!

maatalousyksikko.mmm@gov.fi

landsbygd.fi

Medfinansieras av
Europeiska unionen

